7/7339

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : B.02.1.ÖZİ.0.08.00.02/ 395
KONU: Soru Önergesi

..../..../2002
03 Haziran 2002

03.06.02408132

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ: **a)** 21.05.2002 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/7339-15296/36263 sayılı yazınız.
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğünün 24.05.2000 tarih ve B.02.0.KKG.0.12./106-737-5/2863 sayılı yazısı.

Kayseri Milletvekili Sayın Sadık YAKUT'un Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği ve Sayın Başbakanımızın kendileri adına Bakanlığım koordinatörlüğünde cevap verilmesini tensip ettiği 7/7339-15296 Esas No'lu yazılı soru önergesine ait cevap ilişikte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Şuayip ÜŞENMEZ
Devlet Bakanı

DAĞITIM :

GEREĞİ :
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı

BİLGİ :
Başbakanlığa

7/7339

EK-1

SORU ÖNERGESİ CEVAPLARI

1- Ülkemizdeki özürlülerin sayısı tam olarak tespit edilmemiş olmakla birlikte, Dünya Sağlık Örgütünün (WHO) kabul ettiği "gelişmekte olan ülkelerin toplam nüfusunun %12'sinin özürlü olduğu" varsayımı Türkiye içinde kabul edilmektedir Ülkemizde özürlülerin özür gruplarına göre dağılımının aşağıda belirtilen şekilde olduğu tahmin edilmektedir.

Özür türü	Oran (%)	Toplam
Görme Özürlüler	0.2	127.490
Konuşma Özürlüler	3.5	2.231.075
İşitme Özürlüler	0.6	382.470
Ortopedik Özürlüler	1.4	892.430
Sürekli Hastalığı olanlar	1.0	637.745
Eğitilebilir Zeka Gerilikleri	2.0	1.274.900
Öğretilebilir Zeka Gerilikleri	0.3	191.235
Uyumlu Zeka Gerilikleri	1.0	637.745
Klinik Bakıma Muhtaç olanlar	2.0	1.274.900
Toplam	**12.0**	**7.652.350**

(D.P.T.'nın 1993 yılında Birleşmiş Milletler' e Sunduğu Türkiye özel raporunun 1997 nüfus tespiti sonuçlarına göre güncelleştirilmesi ile elde edilmiştir.)

2- Özürlülüğünün önlenmesi amacı ile yapılan çalışmalar.

- **Trafik Psikolojisi ve Psikoteknik Değerlendirmenin Yaygınlaştırılması**

Trafik kazalarının özürlülüğün önemli nedenlerinden biri olduğu ve bu kazalarının %98'inin insan faktöründen kaynaklandığı gerçeğinden hareketle Başkanlığımız insan faktörünün kazalardaki payını azaltmaya yönelik bir uygulama olan psikoteknik değerlendirmenin ülkemizde yaygınlaştırılması için bir dizi çalışma yapmıştır.

- **Spot Filimler**

Doğuştan olan özürlülüğün önlenmesi konusunda aileleri ve toplumdaki tüm bireyleri bilgilendirmek ve bilinçlendirmek amacıyla çeşitli mesajlar içeren beş adet spot film yaptırmıştır. TRT ile yapılan işbirliği sonucu gerçekleştirilen bu filmler ülkemizde yayın yapan tüm ulusal, bölgesel ve yerel televizyon kuruluşlarına gönderilmiştir. Filmler TRT GAP Televizyonu başta olmak üzere pek çok kanalda yayınlanmaktadır.

- **Sağlıklı Nesiller İçin Bir Armağan**

Yeni evlenecek olan çiftleri, sağlıklı çocuk sahibi olmaları için dikkat etmeleri gereken durumlar, risk faktörleri ve almaları gereken önlemler konusunda bilgilendirici bir kitap hazırlanmıştır.

- **İşitme Taraması Ünitesi**

Bu amaçla İdaremiz yenidoğan döneminde işitme taraması yapılması için Sağlık Bakanlığı ve H.Ü. Tıp Fakültesi ile birlikte proje oluşturmuştur. Pilot çalışma için, Ankara Zübeyde Hanım Doğum ve Çocuk Bakımevi seçilmiştir.

- **Özürlüler İçin Afet Yönetimi**

Özürlü çocuk ve yetişkinler, aileleri ve yakın ilişkide bulundukları kişiler için afetlere hazırlık, korunma ve kurtarma ilkelerini içeren eğitim materyalleri hazırlanacaktır. Bu ilkeler doğrultusunda çeşitli kuruluşların hazırladığı materyallere özürlülerle ilgili bölümlerin konulması için işbirliği çalışmaları gerçekleştirilecektir.

3- Devlet Personel Başkanlığı yayınlarına göre Nisan 2001 itibariyle kamuda 135 kurum ve kuruluşun toplam dolu kadro sayısı 1. 568.112 olup, çalıştırması gereken özürlü sayısı 47.046' dır. 135 kurum ve kuruluşun ancak 51' i çalıştırmakta olduğu özürlülere ilişkin bilgileri Devlet Personel Başkanlığına bildirmiştir. Bu 51 kurumun dolu kadro sayısı 896.395 olup çalışması gereken özürlü 27.266'dır. Eldeki bilgilere göre halen bu kurumlarda halen çalıştırılan özürlü sayısı 4.911' dır. Bu sayı, çalıştırılması gereken özürlü sayısının ¼' inden daha az bir bölümünü oluşturmaktadır. Kamu kurum ve kuruluşları, 657 sayılı yasa tabi olarak çalıştıracakları personele ait kadroların % 3' ü oranında sakat çalıştırmak zorundadır. Sakat memur çalıştırma yükümlülüğünün takip ve denetiminden Devlet Personel Başkanlığı sorumludur.

25 Ağustos 1971 tarihli ve 1475 Sayılı İş Kanununa göre, 50 ve daha fazla işçi çalıştıran kamu ve özel sektör işverenleri de %3 oranında özürlü çalıştırmakla zorunludur. Bu yükümlülük yasa kapsamındaki tüm özel ve kamu işyerleri için geçerlidir. Bu yükümlülüğün takip ve denetimin ise Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı sorumludur.

4- 1475 sayılı İş Kanunu çerçevesinde öngörülen 50 ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde % 3 işçi çalıştırılmamasının müeyyidesi 2001 yılı için 293 Milyon TL. idari para cezasıdır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu çerçevesindeki aynı oranlı kota' da ise müeyyide söz konusu değildir. Yıllara göre açık kontenjan, aylık ceza miktarı ve Türkiye İş Kurumu hesabına aktarılan miktar aşağıda tablo 1' de gösterilmiştir.

7/73 39

Tablo 1. Açık Kontenjan, Aylık Ceza Paraları ve Tahsil Edilen Tutar

YIL	AÇIK KON.	(1) AÇIK KON. (SAYIX 12AY)	(2) CEZ. MİK. (000 TL)	(1)X (2) (TRİL.TL.)	AKTARILAN (MİL.TL.)
88-1998	-	-	500	-	-
1999	15.081	180.972	124.000	22,4	9,2
2000	14.433	173.196	188.000	32,5	117,3
2001	14.786	177.432	293.000	52	16,4
2002	14.555	-	450.000	-	567,1(a)

(a)Şubat ayı itibariyle

5- Türkiye İş Kurumuna 1972 yılından 2000 yılı sonuna kadar 328.099 özürlü başvurusu olmuş 137.797 'i işe yerleştirilmiştir.

- Bu verilere göre başvuranların % 42' si iş bulabilmiştir.
- Bunların % 36 'sı kamu sektöründe % 64 'ü özel sektörde istihdam edilmiştir.

2001 yılında 24.885 özürlü iş için başvurmuş

- 1.369 kamu
-11.731 özel işyerine olmak üzere toplam 13.100 işe yerleştirilmiştir.

6- Devlet memurlarının görevde yükseltilmeleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 3.maddesinde belirtilen kariyer ve liyakat ilkelerine uygun şekilde yürütülmektedir.

Ayrıca, Kamu Kurum ve Kuruluşları tarafından "Kurum İçi Görevde Yükselme Yönetmelikleri" hazırlanmakta veya hazırlanmış durumdadır. Kamu Kurum ve Kuruluşlarında görevde yükselmeler bu yönetmelikler kapsamında yapılmaktadır.

7. Türkiye İş Kurumunda 2001 yıl sonunu itibariyle sırada bekleyen özürlü sayısı 75.315' dır.